

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Wydanie niedzielne „Gazety Porannej”.

Cena
egzemplarza
pojedynczego

15 gr.

Na dworcach
kolejowych

18 gr.

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.
W zastępstwie: ST. ZACHARIAIEWICZ.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chotałczyńska 31. (Tel. 178).

Adres Administracji: Lwów, Senatorska 6. (Tel. 73).

Telefon Redaktora Naczelnego 239.

Telefon domowy Redaktora Naczelnego 192.

Mała Ententa przy pracy

Lwów, 12. maja.

Sprytna polityka dr. Benesza pochlubić się może nowym sukcesem. Mimo krakania rozmaitych kruków, Mała Ententa nie tylko nie zamyśla zginąć na anemję, lecz przeciwnie nabiera żywotności. Tegoroczny zjazd jej w Bukareszcie wzbudził powszechne zainteresowanie, okazał zaraz w pierwszej swej wstępnej fazie spory zasób energii, oraz stanowczą wolę kierowania jej ku zabezpieczeniu pokoju.

Sympatycznie przyjęta zostanie u nas wiadomość, że informacje udzielone przez dr. Benesza kołgom reprezentującym inne państwa, zwłaszcza M. Ententy tworzące, informacje o porozumieniu polsko-czeskim, wzbudziły oznaki żywego zadowolenia. Uczestnicy bukaresztańskiej konferencji zgodnie poczytują owo porozumienie za fakt pierwszorzędnej doniosłości ze względu na jego pacylistyczne tendencje. Można też śmiało powiedzieć, że jakkolwiek Polska nie przystąpiła do Małej Ententy ma jednakże w niej dzisiaj szczerzych przyjaciół i to nie gwoździ sentymentom, słabą zawsze reprezentującym podstawę w polityce, lecz przede wszystkim dzięki poczuciu wspólnych interesów.

Skądże bierze się owo poczucie? Zawdzięczać je należy Niemcom. Ich to ciągłe wicherzenie, intrygi nieustanne, mącenie wody wszędzie, gdzie tylko to możliwe, w wyższe zaś jeszcze mierze wywrotowe tendencje, niezmordowana praca nad obaleniem traktatu wistalskiego per fas et nefas — sprawiły, że państwa w skład Małej Ententy wchodzące zajmują to samo wobec propozycji Rzeszy stanowisko, co Polska.

Wiadomości nadchodzące z Bukaresztu nie dopuszczają w tej mierze żadnego wątpliwości. Zrozumiano przewrotność polityki teutońskiej, oceniono z właściwego punktu znaczenie propozycji, z takimże wystąpiła Rzesza, wysłano należycie zabezpieczeństwo wynikające z osnowy i kształtu przedłożonego przez Rzeszę mocarstwu do rozpatrzenia.

Text ten jest niewątpliwie majstersztykiem w swym rodzaju, ale majstersztykiem przewrotności i podstępności. Wśród Małej Ententy wyrobiło się też niezłomne przeświadczenie, iż tolerując dwuznaczność, którą Niemcy przemycić usiłują, w swych propozycjach, danoby im nóż do ręki. Noża tego oczywiście użyłby Niemcy z jak na większym pośpiechem do celów skrytobójczych. Ubezpieczenie granicy zachodniej

P. Witos o sytuacji parlamentarnej.

WYWIAD Z PRZEDSTAWICIELEM „KURJERA POLSKIEGO”.

Warszawa 12 maja (Tel. G. L.) „Kurier Polski” zamieszcza w swoim numerze, oraz drugie stronicie, którego zaświecenie prowadzi często do zrodni, a niedoświadczenie czy zła wola uniemożliwia choćby przeprowadzenie reformy rolnej. Przyszłe wybory zmiotą tych szkodników parlamentarizmu.

umową pchnęłoby ją na drogę „egulacji” granic wschodnich i południowych, regulacji oczywiście przy zastosowaniu wyrobionych metod niemieckich. Jeśli więc idzie istotnie o sadowanie pokoju, o ochronę traktatu wistalskiego, systematycznie podważanego przez Niemcy, to pakt bezpieczeństwa musiałoby się w zupełnie inny kształt. Żadnych niejasności, żadnych fałszywych wypadków. Niemcy musiałoby sobie wypracować swój własny system. Takie jest przekonanie w dnie doniesień bukaresztańskich organów wszystkich uczestników Małej Ententy. Dla Polski jest ostateczność niezmiernie wagi. Dzięki porozumieniu z Czechosłowacją, pozyskała ona dla siebie Małą Ententę, a mając za sobą przymierze z Francją, śmiało spoglądać może w przyszłość. Niebezpieczeństwo „rozbrakania się Niemiec” kurzyć się będzie coraz bardziej w miarę, jak urwalać się zacznie przekonanie, że każdy ich atk spółka się z odparciem na całej linii. Praca Niemiec nad odsobnieniem Polski nie dopisuje. Wobec tego i plany ich odwetowe zwrócić ostrzem przede wszystkim przeciwko Polsce coraz mniej rokować mogą powodzenia. Tego nie zmieni nawet wybór Hindenburga!

St — s i.

KŁOFCY MONARCHISTYCZNE.

Warszawa 12 maja. (Tel. G. Lw.) „Rzeczpospolita” drukuje wywiad swego korespondenta paryskiego z księciem Sykstusem Parmenim, rzekomym kandydatem monarchistów polskich na tron polski. Ks. Sykstus oświadczył, że o swej kandydaturze dowiedział się dopiero z dzienników i jakkolwiek czuje wielką sympatię do narodu polskiego (żona jest z Radziwiłłów) — to jednak nigdy nie przyszła mu myśl o objęciu tronu w Polsce. Ks. Sykstus jest bratem b. cesarowej Zyty.

państwa interesom partii wysuwając naczelną hasła: chrześcijaństwo, moralność, oraz drugie stronicie, którego zaświecenie prowadzi często do zrodni, a niedoświadczenie czy zła wola uniemożliwia choćby przeprowadzenie reformy rolnej. Przyszłe wybory zmiotą tych szkodników parlamentarizmu.

Roentgenolog
Dr. Józef Jaxa Dębicki
(Dr. Chania)

powróci i przyjmuje
Lwów, Pańska 18, II. p.
Telefon 25-92. 3931

Informacje.

Lwów, 12. maja.

— Prez. Hindenburg przybył do Berlina o g. 8. Na dworcu czekali na niego kanclerz i inni ministrowie Rzeszy. Na przestroni między dworcem a pałacem kanclerza, wynoszącej 5 km., ustawiły się delegacje związków i szkoły oraz tłumy publiczności, sięgające około 200 tys. Republikanie powstrzymali się od udziału w manifestacji. Ustawione na drodze delegacje nosiły barwy tylko dwunastego cesarstwa, natomiast z budynków rządowych powiewały flagi o barwach republikańskich. Wjazd odbył się bez incydentu. Tłumy witały Hindenburga okrzykiem „noch” i śpiewem „Deutschland, Deutschland über alles”.

Życie polityczne.

Lwów, 12. maja.

— Dziś odbyło się I. posiedzenie sekcji dla spraw województw wschodnich i mniejszości narodowych komitetu politycznego Rady min. Dotychczas sekcja ustaliła tylko metodę pracy, a pozatem zajmowała się najaktualniejszymi sprawami bieżącymi, jak kwestją odbudowy szkolnictwa i obywatelstwa polskiego. Przystąpiono do rozpatrywania ogólnego planu sekcji z uzgodnieniem kolejności, w jakiej co do stopnia ważności mają być załatwiane poszczególne sprawy.

— Przyjazd do Warszawy gen. kom. Polski w Gdańsku Min. Strassburgera jest spowodowany s prawą polsko-gdańską. Chodzi przede wszystkim o kwestię celną. Umowa polsko-gdańska przewiduje podział w stosunku 1—6 wpływów celnych, przyczem jedną część pobierałby skarb polski. Gdańsk żąda obecnie innego stosunku, a mianowicie 1—14. — Polska natomiast uważa że stosunek 1—6 jest niesprawiedliwy i domaga się większego udziału skarbu polskiego w wpływach cel. Również sprawa katastrofy pod Starogardem jest przedmiotem konferencji rządu z komisarem Strassburgerem. Pobyt p. Strassburgera w Warszawie potrwa kilka dni.

MIN. ST. GRABSKI UDAJE SIĘ DO WILNA.

Warszawa 12 maja (Tel. G. L.) Min. oświaty St. Grabski wyjeżdża w bież. tygodniu do Wilna celem zapoznania się z tamtejszymi urządzeniami szkolnymi.

Zniżamy cenę prenumeraty!

Chcąc uprzystępnąć jaknajszerszym rzeszom naszego społeczeństwa korzystanie z wszechstronnych informacji „Gazety Lwowskiej”, a jednocześnie biorąc pod uwagę ogólne trudne warunki gospodarcze, postanowiliśmy pomimo niezmiennych kosztów wydawniczych

obniżyć prenumeratę
„Gazety Lwowskiej”
z 4 zł. 75 gr. na 4 zł.

wraz z odnoszeniem do domu względnie z przesyłką pocztową zaś bez doręczania

z 4 zł. — gr. na 3 zł. 75 gr.

Zniżka ta **obowiązuje od dnia 1 maja.**

Wszyscy nasi prenumeratorzy, którzy już wnieśli przedpłatę na bieżący miesiąc według dawnej ceny, nadwyżkę, t. j. 50 gr., zaliczoną mieć będą na następny miesiąc.

Równocześnie donosimy, że „Gazeta Lwowska” będzie w najbliższym czasie rozszerzona do objętości **8 stron druku.**

LIST Z SZTOKHOLMU.

Prasa szwedzka i jej znaczenie.

(Korespondencja „Gazety Lwowskiej”).
Sztokholm, 5 maja.

Szwecja! Każdy słyszał o niej — jeden z dziejów w jej ojczyźnie, drugi z dziejów poetów, trzeci spotykał się z jej nazwą, gdy poruszano problem zwalczania alkoholizmu, inny w końcu w o nie przynajmniej z gazet sportowych. Leży tak blisko — Bałtyk ją tylko od nas oddziela — a jednak pojęcie Szwecji jest dla przeciętnego Polaka czemś tak nieokreślonym, mglistym, że o wiele wyżej widzi przed sobą obraz Indii, czy też Japonii.

Słabą pociechę może być dla nas chyba to, że i Szwedzi nie wiedzą o nas więcej. Co prawda, to, co wiedzą, nie jest dla nas bardzo pożytecznym, informacją o Polsce do tarczą im bowiem Niemcy, no a ci nie mają powodu dobić zbył jasnych barw w odtwarzaniu naszego kraju, stosunków i ludzi.

A trzeba wiedzieć, że Szwedzi sympatyzują z Niemcami, na szczególne jednak przyjaźń nie odbierają im krytycyzmu i własnego sądu w stosunku do innych narodów — trzeba im tylko dostarczyć materiału do ukształtowania.

Ile razy stykam się z nimi, doznaję zawsze jak najmielszego wrażenia, odoszczędzając się do nas przyjaźni. Polska interesuje ich i chcieliby mieć wiadomości o niej wprost od nas; często spotykam się ze zdaniem: wiemy dobrze, że Niemcy nie mogą sądzić was bezstronnie, chcielibyśmy więc wejść wprost z wami w kontakt, jak przystoi bliskim sąsiadom, nie mającym sprzecznego interesu.

Szwecja jest silnie zainteresowana w problemie państw bałtyckich, a kwestia rosyjska, kwestia komunizmu, jest dla niej tak żywa, jak dla nas. Sądzę, że zdecydowana pokojowa akcja Rządu polskiego, zmierzająca do utwierdzenia i zabezpieczenia państw nadbałtyckich spotka się zawsze z uznaniem Rządu sztokholmskiego i może liczyć na jego poparcie; chodzi tylko o to, by nie wahać się, ociągać z decyzją, gdyż wtedy może znaleźć się ktoś śmielszy, czy zręczniejszy i wzięnie inicjatywę w swoją rękę.

W polityce zaprzątniętą, a w szczególności już na polu propagandy międzynarodowej, mamy sporo grzechów na sumieniu. Sądzę, że Szwecja zasługuje na więcej uwagi z naszej strony i ze względu na nasze interesy polityczne i ze względu na rolę, jaką odgrywa w świecie cywilizowanym.

Niech mi będzie na poparcie powyższych słów wolno skreślić poniżej kilka uwag na przykład o prasie szwedzkiej, które pozwolą może wyrobić sobie sąd o wysokim stopniu kultury przeciętnej, że tak powiem, tego małego ludu. Trzeba bowiem pamiętać, że tęgi ten naód nie jest bynajmniej leżący — Szwecja liczy obecnie około 5 milionów mieszkańców, a więc tyle, co dawny zabór pruski t. j. Poznańskie, Pomorze i Główny Śląsk razem.

W tym nielicznym kraju wychodzi około 300 politycznych i m. j. m. p. j. d. z. z. t. g. o. około 100 dzienników! Liczba bardzo po- k. zna!

Mam przed sobą „Svenska Dag-

Wybuch bomby na Uniwersytecie lwowskim

ZBRODNICZA RĘKA TARGNĘŁA SIĘ NA ALMA MATER LWOWSKĄ. WYBUCH BOMBY NIE SPOWODOWAŁ WIĘKSZYCH SZKOD — BOMBA BYŁA SKONSTRUOWANA ZE SŁABYCH MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH.

Lwów, 12. maja.

(jp) Jakaś zbrodnia ręką targnęła się na spokój lwowskiej Alma Mater. Wczoraj około godz. 9. ej wieczór w gmachu starożytnego uniwersytetu nasapł wybuch bomby, podrażnionej przez wiadomość o sprawie w otworze kominowym na korytarzu II. piętra. Wybuch spowodował uszkodzenie części ściany w gabinecie anatomii porównawczej. W leciało także z powodu wstrząśnienia kilkadziesiąt szyb w gmachu i w domach sąsiadach. Innych szkód wybuch nie wyrządził.

Charakterystyczne jest, że gdy

bladę organ konserwatystów. Ude za już zewnętrzna szta dzieńnika: kolosalna płachta, na wzór amerykańskich i zachodnio-europejskich, ma ogłoszeń bardzo gustownych i efektownych, doskonałe reprodukcje fotograficzne i tekst opracowany pierwszorzędnie. Takiego pisma niema w naszej szóstce razy większej Polsce, ani jednego. A w Szwecji takich pism jest bardzo dużo.

Najwięcej dzienników, bo więcej niż połowę wszystkich, ma w swym ręku konserwatyści i partje ludowe, jedna trzecia przypada na liberałów, a szczupła tylko część na partję socjalno-demokratyczną.

Pozatem wychodzi prasa 800 pism tygodniowych i miesięcznych naukowych, sportowych, humorystycznych i t. p. Według oliczenia wypadła na 16500 mieszkańców jedno pismo polityczne, a jeśli weźmiemy pod uwagę wszystkie wchodzące czasopisma — i dno na 5000 mieszkańców.

Jak widać z powyższych uwag, czytelnictwo jest tam bardzo silnie rozwinięte, rzecz jasna, że w tych warunkach prasa może być na odpowiednio wysokim poziomie, wpływając dodatnio na podniesienie ogólnego stanu kultury.

Rolę szwedzkiego „P. A. T. a” spełnia „Tidningsbyrå” w Sztokholmie, pozostawiając w doskonałym, bezspornym kontakcie z wielkimi liniami telegraficznymi Europy zachodniej.

Dziennikarze szwedzcy grupują się w liczne związki, zastępujących bądź ogólne interesy państwa, bądź też interesy prasy niektórych tylko kierunków politycznych.

Do powyższych należą poważny „Publicistklubben” i „Tidningsutvaldningen” stęgące interesów z wodowych pracowników dziennikarskich, do drugiego typu należą „Höjrespressförbundet” (wzrost prasy konserwatywnej) „Sverges Västrespressförbundet” (szwedzkiej waz. prasy liberalnej) i „Socialdemokratiske Pressförbundet”.

Wolność prasy jest w Szwecji rzeczą starą, wywodzi się z roku 1766, kiedy zasadę tę wypowiedziano w formie prawa konstytucyjnego z r. 1812 potwierdziła tę zasadę.

Swoboda ta określona jest dosyć oryginalnie. Każdy obywatel

chciał o zatelefonować na policję okazało się, że telefony nie funkcjonują. Na kilka godzin przed wybuchem zgłosił się w Uniwersytecie jakiś rzekomo wystannik zażądał telefonów, jak twierdził, celem naprawy przewodów powietrznych. Mimo tej przeszkody niebawem przybyła na miejsce wypadku policja i straż ogniowa.

Jawili się też w krótkim czasie Wojewoda Galicji, dyr. Reinleider i kilku komisarzy pol., jak też eksped. pirotechniczny, jak się okazało bomba była tibia i nie mogła spowodować większej katastrofy.

szwedzki, który nie został uznany za zdolnego do obrony sprawy drugiego obywatela, ma prawo wydawania gazety za zawiadomieniem o tem ministra sprawiedliwości.

W sprawach prasowych wyrokiem sądy w składzie 9 osób a to: 3 sędziów zawodowych i po 3 osoby za fine, wyznaczone przez powoda i pozwanego.

Tak więc prasa mając za sobą długą tradycję wolności, stoi na wysokim poziomie rozwoju. Poruszyłem na samym początku stosunki prasowe, ponieważ wychodzę z założenia, że prasa jest zawsze doskonała, zwęcając o stosunkach kulturalnych i gospodarczych danego narodu. Im naród jest bogatszy i więcej oświecony, tym jego prasa stoi na wyższym poziomie tak pod względem technicznym jak pod względem wartości swych współpracowników. W tym spoście zwracam uwagę na obraz obecnego prasy szwedzkiej, która m. zwrotić o raz uwagę na to, że stojmy tu wobec społeczeństwa, które jakkolwiek żyjąc w warunkach klimatycznych dosyć surowych, wzniósł się na wysoki poziom zamożności i powszechnego oświecenia.

QUIS.

Wiadomości zaprawnicze.

Lwów, 12. maja.

— Z Paryża donoszą: W kręgach politycznych utrzymują, że francuska Rada Ministrów gołębila tezę francuskiej antyfrancuskiej. Brand proponuje nowego rodzaju kompromis pomiędzy stanowiskiem Anglii i Francji. Jurow, w wtorek, minister wygłosił swoje oświadczenie na posiedzeniu izby. „Ere Nouvelle” oświadcza, że nie można poować wspaniałomyślności aż do głupoty. Francja zmuszona będzie odzyskać tezę angielską.

— Prasa donosi, że ambasador St. Zi zaprzeczył oficjalnie wiadomości jakoby prez. Coolidge miał przesłać rządowi francuskiemu notę w sprawie długów.

— Na kongresie Sowietów wybrano Centr. Kom. wykonawczy. Skład nowego komitetu przedstawia się z 6 członków, wśród nich Kalinin, Ryków, Staliu, Zinowiew i Trocki.

Z operetki.

Gościnne występy Lucyny Messal. („Książniczka czardasza” Kalmana.

Lwów, 12 maja.

Sala wypełniona po brzegi... Natomiast oświeceni, rzadki ostatni mi czasy w teatrach nasz... Nawet galerja — m. m. Breitbarta, popisującego się przy ul. Kopernika — zawałona stłoczona ciżbą... Temperatura wysoka, wznosi ją zaś znacznie niespokojne bicie serca w momencie oczekiwania... Na ustach wszystkich jedno nazwisko... Pieszczące, podniecające, historyczne wprost nazwisko, przywołujące na pamięć triumfy bez końca, entuzjazmy, wypręganie koni od powozu, kwiaty — wieńce — wstęgi — przedewszystkiem zaś nieprześcigniony urok i czar polskiej primadonny operetkowej, rywalizującej godnie z na pierwszemi divami świata — nazwisko, które streszcza w sobie szczyt wszystkiego, co w sztuce operetkowej u nas działo się nazwisko — Lucyny Messal...

Za chwilę jest już na scenie... Usuwa się skromnie na plan drugi, świadoma tego, że nie sama jedna jest na scenie, nie stłacza ensemblu zewnętrzną pompą, błyskotliwym wysunięciem swego „ja” ponad wszystkich i wszystko — mimo- w li jednak staje się ośrodkiem, ogniskiem, punktem centralnym, ku któremu biega i w którym skupiają się zainteresowania całej widowni — promienie bowiem stamtąd wielka sztuka niezrównanej artystki...

Króluje więc niebawem wdziękiem, czarem pięknie rzeźbionego słowa, kunsztem świeżego wiecznego głosu — przedewszystkiem zaś temperamentem, owym niezrównanym temperamentem, który tętne szalonego życia przenika każdy jej gest i ruch — maluje na twarzy mistrzowską gamę odcieni psychicznych, rozlewa się warem w piosence, porywającej i podniecającej jak szampan...

Jednym tętne pulsuje widownia do wtóru tętne artystki, która przytem oświeca takim kunsztem gry aktorskiej, o jakim marzyć może tylko idealista...

To też i przy końcu aktów entuzjazm nie ma granic a burza oklasków i morze kwiatów na scenie rozczulają artystkę, która zdziwiona i oszołomiona dziękuje ze wzruszeniem za tak serdeczne przyjęcie...

Kiedy zaś publiczność opuszcza teatr, entuzjazmując się artystką, ona nie może nachwalić się Lwowa, pieszczliwym swym głosem stwierdzając: „Niema publiczności ponad lwowską”...

Obowiązek każe przyznać, że artysta nasi pod wodzą reżysera p. Kuligowskiego dostroili się do całej — doskonałą grą przyczynając się do oświecenia wieczoru. Dyrygentowi zaś p. Serebryńskiemu należą się słowa specjalnego uznania za wytrwałość i umiejętne kierowanie zespołem muzycznym.

Dr. Juliusz Balicki.

PAMIĘTAJMY O CELACH I ZADANIACH TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ.

Sytuacja gospodarcza Stanów Zjednoczonych.

Lwów, 12 maja.

Rok 1924 był nader pomyślnym dla rozwoju życia gospodarczego Stanów Zjednoczonych. Przedewszystkiem polepszyło się gospodarstwo i finansowe położenie amerykańskiego wiościaństwa, spowodowane zwykłą ceną na giełdzie zbożowej. Główną przyczyną tego zjawiska jest wzmocniony eksport do zubożałej Europy.

Wywóz ze St. Zjednoczonych procentowo wyraża się w sposób następujący:

	1923	1922	1924
do Anglii	23,8	22,3	20,2
Niemiec	14,2	8,3	9,1
Francji	6,2	7,0	6,0
Japonji	2,5	5,7	5,3
Włoch	3,2	3,9	3,8

Przemysł amerykański, porównując od ciężkiego kryzysu w r. 1921 przechodził różne konunktury i fazy w ostatnich miesiącach roku ub. stan jego znacznie się polepszył, zwłaszcza w zakresie przemysłu metalowego, choć States Steel Corporation pracuje z siłą tylko 85 proc. swej wydajności produkcyjnej. W 1000 jednostek produkcja stanów Zjednoczonych wynosiła w r. 1924 węgla 646411 w r. 1911 613525, naftę w r. 1924 30161601 w r. 1914 11.162601, surowego żelaza w r. 1924 38363 w roku 1914 23332, samochodów w roku 1924 2600 w r. 1914 569.

Ożywienie w przemyśle wywołało zwykłą cen surowców, półfabrykatów i towarów, wyrównaną przez podwyższenie podatku dochodowego i płacy najemnej. W działalności 12-u Federa — Reserven Banków dużą pozycję, poczynając szczególnie od listopada z. r. zajmuje redyskonto weksli.

Ameryka umożliwia krajom Europy nie mającym trwałych podstaw postci złotej i stałej waluty, rozwój ożywionych stosunków handlowych. Z tej polityki F.—R.—Banków związana jest polityka popierania zagranicznych kredytów, w roku ubiegłym przewyżka wywozu nad przywozem w blansie handlowym w wysokości 1 miljarda dolarów, była w zupełności wyrównaną przez wywóz kapitałów pieniężnych z Ameryki.

Pożyczki zasięgnięte w St. Zjednoczonych w ciągu r. 1924 przez kraje europejskie wynoszą 1230 milionów dolarów. Pożyczka Anglii, wynosi 259,9 milj. dol., Francji 284,4 Niemiec 110,0, Włoch 9,9 milj. dol., Belgii 90,3, Holandji 75,0 Szwajcarii 77,4, Norwegji 69,3, Danji 91,5 milj. dol., Szwecji 25,0, Czechosłowacji 38,0, Polski 17,5 milj. dol., Austrii 25,0, Węgier 25,0, Jugosławji 15,2, Grecji 11,0, Finlandji 10,0, Litwy 5,0 milionów dolarów.

Ludność Stanów Zjednoczonych w r. 1900 wynosiła 76,3 milionów, w r. 1914 97,2, w r. 1924 wzrosła do 112,7 milionów. l. b.

Z ruchu

wydawniczego.

Juljan Tuwim. Czary i czarty polskie oraz wypisy czarnoksięskie. — Warszawa. — „Biblioteka Polska”.

Lwów, 12 maja.

Literatura sataniczna w Polsce tak uboga, wzbogaciła się w nie-

Z obrad Sejmu.

BUDŻET MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU.

Lwów, 12 maja.

Sejm przystąpił w poniedziałek do dalszych obrad nad budżetem Ministerstwa przemysłu i handlu.

P. Malinowski (Wyzw.) zgłasza szereg wniosków, zmierzających do intensyfikacji popierania przemysłu ludowego.

P. Żuławski (PPS.) w związku z oświadczeniem Min. Kiedronia w sprawie 8-godz. dnia pracy zgłasza w im. swego klubu wotum nieufności dla ministrów.

P. Wariński (ZLN.) uskarża się że handel nie był dotąd odpowiednio traktowany. Dowodzi, że kupiectwo powinno otrzymać odpowiedni głos. Aby jednak ministerstwo mogło przeprowadzić ten postulat musi się wytworzyć bardziej przychylna atmosfera społeczeństwa dla handlu, niż dotychczasowa.

P. Sobek (Piast) wnosi, by rząd na przemysł lud.: koszykarsko i kilimkarsztwo przeznaczył w budżecie 1 milion złotych.

P. Wierzbicki (ZLN.) wypowiedział się przeciw uproszczeniu zakładowego kredytu gospodarczego. Mówca twierdzi dalej, że kierownicy przedsiębiorstw przemysłowych pobierają zbyt wielkie wynagrodzenia. Sytuacja — zdaniem mówcy — byłaby rozpozniwa gdybyśmy nie zachowali całego szeregu dodatków czynników, do których przedewszystkiem należy robotnika polskiego, który jest inteligentny, pomysłowy i twórczy. Musimy nadal — kon-

kluduje mówca — budować wspólnym wysiłkiem te wszystkie czynniki, które są w stanie zwiększyć produkcję, obniżyć jej koszty i doprowadzić ją do poziomu przy którym moglibyśmy konkurować z Europą. Wszyscy powinni robić największe wysiłki ku temu, aby produkcja nasza skutecznie mogła się rozwijać, klasa zaś robotnicza powinna zrozumić, że musi pracować, jeżeli już nie tak jak Niemcy, to jak Francja i Belgja.

Min. Kiedroni dowodził że zarząd państwowych przedsiębiorstw nie jest zły. Co do zagadnień czasu pracy, to mówca jest za ścisłym przestrzeganiem ustawodawstwa. Ustawa o dniu pracy jest świętą i nie może być naruszona. Będem wielkimi byliby przechodzenie na zagadnieniami pracy do porządku. Polska może pracować mało, ale wówczas będzie biedną, robotnik będzie źle uposażony i trzeba się liczyć z konsekwencjami.

Przystąpiono do budżetu min. robotnictwa i zwozawca poseł Remocki oświadcza, że program prac winien obłąć przedewszystkiem regulację Wisły. W zakresie melioracji która to sprawa leży niemal odległym, najpilniejszą jest sprawa osuszenia Połesia.

Wicemin. Rybczyński wyjaśnia, że dopiero teraz możliwe jest podjęcie inwestycji na większą skalę.

Na tem obrady przerwano. Następnego posiedzenie dziś.

Z teatrów lwowskich.

TEATR WIELKI.

Wtorek 12. bm. „Don Juan” (gość. występ J. Węgrzyna).

Sroda 13. bm. „Don Juan” (gość. występ J. Węgrzyna).

Czwartek 14. bm. „Don Juan” (gość. występ J. Węgrzyna).

Piatek 15. bm. „Don Juan” (gość. występ J. Węgrzyna).

Sobota 16. bm. o 3 pop. „Obrona Częstochowy” (przedstawienie dla młodzieży szkolnej).

Sobota 16. bm. o 7,30 „Casanova”.

TEATR MAŁY.

Wtorek 12. bm. „Cudowne medjum”, kom. w 3 aktach S. Kiedrzyńskiego (premiera).

Sroda 13. bm. „Cudowne medjum”.

Czwartek 14. bm. „Cudowne medjum”.

Piatek 15. bm. „Cudowne medjum”.

Sobota 16. bm. „Cudowne medjum”.

TEATR NOWOŚCI

Wtorek 12. bm. „Bajadera” (gość. występ L. Messal).

Sroda 13. bm. „Bajadera” (gość. występ L. Messal).

Czwartek 14. bm. „Clo-clo”.

Piatek 15. bm. „Frasquita” (gość. występ L. Messal).

Sobota 16. bm. „Frasquita” (gość. występ L. Messal).

Gościune występy I. Messal i J. Węgrzyna wniosły niezmiernie ożywienie w ruchu teatralnym. Kasy przepelnione są publicznością która częstokroć w ostatniej chwili nie może już nabyć biletów. Messal i Węgrzyn przyjmowani są każdym razem entuzjastycznie.

„Obrona Częstochowy”. Dyrekcja teatrów dbając o stosowny repertuar dla młodzieży szkolnej oraz szerszych warstw, przystępuje w najbliższą sobotę do wystawienia znanej i od tylu lat już cieszącej się rozgłosem, bardzo efektownej „Obrony Częstochowy”, którą reżyseruje p. Kalmowski.

25 proc. ogólna zniżka cen biletów wstępu do teatrów miejskich okazała się bardzo zbawienną i na czasie czego dowodem znacznie wzmożona frekwencja. Teatry lwowskie istotnie poszczycić się mogą, że są najtańsze dziś w Polsce i dzięki wprowadzeniu tej zniżki stały się dostępne dla wszystkich. Komisja teatralna wprowadzając tę znaczną ulgę dała tem samem dowód, że pomimo nadmiernych kosztów, pragnie by tak kulturalna placówka jak teatr była nie tylko dla wybranych, ale dla ogółu mieszkańców. Dzisiejsze ceny wstępu zrównały się niejednokrotnie z cenami kina teatrów, to też z radością stwierdzić należy powrót do teatru tej publiczności, która dotąd nie mogła sobie na to pozwolić.

Dając nam w książce swojej ten luźny zbiór faktów i obrazów z historii czarnoksięstwa w Polsce, — autor marzy o dziele... które by stworzył kiedyś jakiś uczony, wychodząc z mitologii, brnąc przez bór kied i podań, w związku z literaturą ludową, dziejami kościoła, prawami medycyny nauk przyrodniczych, rozporządzając całym materiałem, ukrytym w aktach sądowych, kronikach, rękopisach i księgach polskich, a opierając się na psychologii i filozofji zjawisk okultystycznych.

Książka ta którą bierze się b z z wodu do ręki, od której nie można się oderwać, będzie stanowić cenny przewodnik dla wszystkich interesujących się wiaą w strachy nojne, w złe pojrzenia, w urok, w złą godzinę, i t. p. ponure sprawy, z cieniem inprzerżenia.

MARJA KAZECKA.

Romunikat Izby skarbowej.

Lwów, 11 maja.

Izba skarbową donosi: W ostatnich czasach rozpoczęła Izba skarbową nadawać upoważnienia na sprzedaż monopolowego spirytusu leczniczego w oryginalnych butelkach, napełnianych przez Monopol Spirytusowy w Warszawie na Pradze.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego zarządziła, by nadawano upoważnienia do sprzedaży detalicznej wyłącznie osobom, posiadającym już koncesję na cząstkową sprzedaż napojów spirytusowych w zamkniętych naczyniach.

Ze względu na postanowienia ustawy o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Uz. J. R. P. Nr. 35 ex 1922 p. 299) wprowadzającej ścisłe ilości miejsc detalicznej sprzedaży napojów spirytusowych, nie może Izba skarbową na razie wydać nowych uprawnień i tem samem pomnożyć ilości takich miejsc sprzedaży.

EKONOMISTA

OBROTY PRYWATNE.

Lwów, 12 maja.

Dziś tendencja chwiejna. Obrót średni.

Dolary amer. 5.17 1/2, do 5.17 1/4, dol. kanadyjskie 5.14, do 5.15 1/4, korony czeskie 0.15 1/2, do 0.15 1/4, leje 0.02 1/2, do 0.02 1/4, franki franc. 0.27 1/2, do 0.27 1/4, frank szwajcarsk. 1.00 do 1.01, funty szterl. 24.60 do 24.70, Ruble a 500 i a 100 za 1 tys. 0.00 zł do 0.00 zł, drobne za 1 tys. 0.00 do 0.00 zł, niemieckie tys. stare za 1 tys. 0.00 do 0.00 gr., korony aistr. za tys. 0.00 do 0.00 gr.

Złoto: 20 kor. 21.70 do 21.80, 20 frank. 19.70 do 19.80, 20 marki 24.70 do 24.80, 10 rubli 26.90 do 27.00 gr.

Srebro: kor. austr. 0.43. — 0.43 1/2, 5-kor. austr. 2.26 — 2.28, floreny 1.17 — 1.18, srebr. ruble 1.80 — 1.82, kopiejki za rubel 0.80 — 0.82.

Kronika.

Wtorek 12 maja Rz. kat.: Pan-kracego — Gr. kat.: 9 Muczn.

Polskie Tow. Przyrodników im. Kopernika. Posiedzenie naukowe odbędzie się we wtorek dnia 12 bm. o g. 18 w Instytucie geologicznym Uniw. J. K. ul. Długa 8, z porządkiem dziennym: Ks. dr. Kosniński, wykład pt.: „Wyspa Kreta, przedhistoryczna i współczesna pod względem antropologicznym”.

Polskie Towarzystwo Politechniczne. Lwów, Zimorowicza 1. 9. Dnia 13 maja br. o godz. 18.30 odbędzie się tygodniowe zebranie Polskiego Towarzystwa Politechnicznego, poświęcone dyskusji nad projektem „Ustawy Naftowej”, która zagaił p. inż. Kazimierz Gasiorowski, prezes Izby inżynierskiej.

Nauka jazdy konnej dla pań i panów odbywa się codziennie na wjeździe oddziału konnego Sokola-Macierzy przy ul. Ceterowskiej pod kierunkiem fachowego nauczyciela.

(—) **Ucieczka z domu.** Mojżesz Schein, kupiec (ul. Szeptyckich 25), domniósł policji że 14-letni syn jego: Nuchim, uczeń IV kl. gimn. przed dwoma dniami wydal się z domu i do tej pory nie wrócił.

(—) **Olbrzymia awantura na ul. Zielonej.** Wyw. policji Lipka i Obłęk prowadził: wieczorem ul. Zieloną w pobliżu Miejskich zakładów wodociągów uietego złodzieja Jana Świeszka. Koło budowy rzucił się na funkcjonariuszy policyjnych iaciś osobnicy, wyzywając ich ordynarnymi obelgami i czynnie znieważając. Z trudem udało się napastników umiłować i wylegitymować. Okazało się, że są to robotnicy zakładów wodociagowych Jakób i Augustyn Dudowie, Walentyn Demidow i Leon Mazur. Będą oni odpowiadać za gwałt publiczny.

(—) **Pożar w Barszczowicach.** Wczoraj rano skutkiem nagromadzenia się sadzy w kominie w zabudowaniu gospodarza Edwarda Kowalskiego w Barszczowicach wybuchł pożar. Na pomoc pospieszyła cała miejscowa ludność, że udało się ogień zlokalizować. Spłonął jedynie dach i część strychu. Szkoda 400 zł.

(—) **Za wywołanie zgorznięcia publicznego** oddano wczoraj do aresztów dwoje dziewcząt lekkich obyczajów: Julię Bachlej i Marię Truszcak (ul. Rappaporta 7).

Z POEZJI PROZA.

Powierniku mój...

Powierniku mój — Przyjaciu, jesteś ze mną
a dni moje samotne.
Drogi moich myśli nieudeptane są i śród cierni stąpać muszę.
Ból toruje mi ścieżki.
Rozdarł się serce mego i krwawią.
Na rozstajach dróg mały dawno rozpięchły wracają.
Zawszą smutek wyciąga ramiona.
Uschłe gałęzie drzew prz, bierają kształty szkieletów zapomnianych.
Sama dążę ku rugiemu brzegowi.
Kroki moje nie ewne i nie wiem z czym przyjdę.
Z nikim nie dzielę cierpień moich, ani nikt nie odbiera
daru radości z rąk moich.
Nic mi się w życiu nie weseł, ani uśmiecha.
Tu acze ramiona d rmo wyciągam ku mojej Tęsknocie.
Nie mam, nie mam nic i z pustymi dłońmi w mil zeniu stanę przed
Toią. —
Boże —

ZOFJA KRAJEWSKA

Związek Stowarzyszeń urzędników

z wykształceniem wyższem
przeniósł się do Warszawy.

Lwów. 12 maja.

Związek Stowarzyszeń urzędników z wykształceniem akademickim, mający dotychczas swą siedzibę we Lwowie, na podstawie postanowienia nowego statutu przeniósł się do Warszawy, by ze stoicy rozwinąć działalność na obszar całego Państwa. W dniu 26. kwietnia b.r. odbył się w Warszawie Wln. Zgromadzenie Związku obwołane przez delegatów i członków Stowarzyszeń z różnych miejsc.

Przewodniczącym do czasu powstania Związku w Warszawie był p. inż. D. m. b. w. k. Zagajając Walne Zgromadzenie, przewodniczący zwrócił uwagę na zwrótny moment w pracach związku umożliwiający wskutek przeniesienia się z y Związku do Warszawy rozszerzenie działalności, a także na celu zdobycie dla członków intelektualnych należytych stanowisk w administracji państwowej, oraz uzyskanie dla urzędników lepszych warunków bytu i pracy. Wyrzucił nadzieję, że państwowa administracja polska, na

wiązując do swych poważnych tradycji, rychło podniesie swój poziom do należytej wysokości.

Następnie p. Majewski złożył sprawozdanie z działalności Zarządu Związku za rok ubiegły. Zznać było trudność, na jakie natrafiała działalność Związku z powodu sytuacji finansowej w Polsce, z powodu sanacji Skarbu Państwa oraz z powodu dotychczasowego oddalenia siedziby Związku od stolicy. Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej oraz krótkiej dyskusji udzielono ustępującemu Zarządowi Związku absolutorium oraz wyrażono uznanie za pracę. Następnie ustalono wysokość wkładów na rok bieżący.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Adolfa Grellika, Edmunda Wernera i Andrzeja Longchamps. Przeprowadzono dyskusję nad kwestją współpracy Związku z innem Stowarzyszeniem urzędników.

Szereg przedłożonych wniosków przekazano do załatwienia nowemu Zarządowi Związku, mającemu się ukonstytuować po wyznaczeniu delegatów przez Stowarzyszenie związku.

Urządzenie zebrania konstytuującego nowego Zarządu Związku powierzono p. inż. Zdzisławowi Chodackiemu.

Rozmaitości.

(a) **Chirurgja spółniczką zbrodni.** Ze eszeze się ten nie urodził, kłoby wszystkim do odzł, tego dowodem są żale policji amerykańskiej na nowoczesną chirurgję, która zaważoną zniemia obecnie kształt nosów lub uszów, usuwa brodawki i blizny, wygląda zmarszczki i t. d. Tysiącom ludzi, pokrzywdzonym przez naturę, zabiegie te chirurgiczne przywracają radość życia, ze swej jednak strony policja amerykańska ma rację, gdy twierdzi, że takie operacje chirurgiczne utrudniają jej bardzo pracę nad śledzeniem zbrodniarzy przez usuwanie znaków szczególnych i zmian rysów twarzy, po których można było ich poznać w jakimkolwiek zebraniu. Kwestję podniósł wlasie dr. Francis Galtan w nowojorskiej szkole delektywów i zdaniem jego będzie chyba potrzeba zwiedzać przynajmniej raz na miesiąc kliniki lekarzy, zajmujących się tego rodzaju operacjami dla sprawdzenia, czy nie znajduje się tam poddany operacji zmiany rysów twarzy, który z poszukiwanych przestępców.

(a) **Prawdziwa rzeka benzyny.** Z benzyny, żywej corocznie w Stanach Zjednoczonych można by uwozić prawdziwą rzekę. Według ujętych danych statystycznych, w 1923 r. produkcja benzyny w Stanach Zjednoczonych wynosiła 11 miliardów 619 milionów litrów, a w 1924 r. podskoczyła, wskutek rozpowszechnienia się komunikacji samochodowej, do 18 miliardów litrów. Olbrzymia jednak ta produkcja zaspokaja zaledwie połowę zaotrzebowania benzyny, gdyż w 1923 roku użyto jej w Stanach Zjednoczonych 30 miliardów, a w 1924 r. już 35 miliardów 367 milionów litrów! Z dniem 1 stycznia 1924 r. zapas benzyny w Stanach Zjednoczonych wynosił 4 miljar dy 886 milionów litrów, a dnia 1 stycznia 1925 r. 5 miljar dów 362 miliony litrów, i to odnowi da więc wzrostowi zapotrzebowania, co zniewala Stany Zjednoczone do prowadzenia tak zaciętej walki o nowe źródła naftowe.

OGŁOSZENIA

UZNANIA ZA ZMARŁEGO.

T. 30/254 Semen Pryszluk urodzony 24 sierpnia 1876 w Trześcianu żołnierz austriacki, zaginął na froncie rumuńskim od 1917. Wiadomości o nim udzielić należy adwokatowi Drowi Sinerowi obrońcy wzięcia małżeńskiego nieobecnego lub tutejszemu Sądowi który po sześciu miesiącach wyda ostateczne orzeczenie. Sąd okręgowy oddz. IV. 3532 Stryl, dnia 10. marca 1925.

T. 178/243 Iwan Dżus syn Fedora urodzony 1883 w Petrance żołnierz zaginął roku 1915. Celem uznania go zmarłym wzywa się uwiadomić Sąd albo kuratora Petra Dżusa w Petrance do 6 miesięcy. Sąd okręgowy 3490 Stanisławów, 10. marca 1925.

T. 92/254 Fedor Iwanyszyn, urodzony 24. marca 1884 w Dnbiu, żołnierz austriacki, powołany do wojska i wysłany na front w 1915 odtąd zaginął. Wiadomości o nim udzielić należy adwokatowi Drowi Łuteckiemu obrońcy wzięcia małżeńskiego nieobecnego lub tutejszemu Sądowi który po sześciu miesiącach wyda ostateczne orzeczenie. Sąd okręgowy Oddział IV 3523 Stryl, dnia 16. marca 1925.

T. 215/25 Józef Zbikowiecki, J. na urodzony 1831 w Nadwórnie żołnierz

zaginął roku 1910. Celem uznania go zmarłym a małżeństwa z M. gdaleną Wolkowiecką rozwiazane wzywa się uwiadomić Sąd lub obrońcę wzięcia małżeńskiego Dra Sanockiego w Nadwórnie do 6 miesięcy. Sąd okręgowy 3489 Stanisławów, 20. lutego 1925.

T. 333/24 Filip Matwijiszyn urodzony 4. września 1883 w Czechach powiat Brody zaginął od roku 1914. jako żołnierz austriacki na wojnie światowej. Wdrażając postępowanie celem uznania go za zmarłego a małżeństwa z A. na Konarską z 12 listopada 1910 zawartego za rozwiązane wzywa się aby o zaginionym uwiadomiono do 6 miesięcy Sąd lub kuratora adwokata D. a Kołaczkiego w Złoczowie którego ustanawia się obrońcą wzięcia małżeńskiego. Sąd okręgowy 3506 Złoczów, 3. marca 1925.

T. 92/24 Jan Nakoneczny urodzony dnia 8. września 1811 w Sienkowie powiat Radziechów zabrany został w roku 1915 jako żołnierz austriacki do niewoli rosyjskiej i tam w czerwcu 1917. wedle przeprowadzonych dochodzeń utonął w rzece w czasie kąpieli w miejscowości Tetkin gubernji Kurskiej. Wdrażając postępowanie celem udowodnienia jego śmierci wzywa się aby uwiadomiono o zaginionym do 3 miesięcy Sąd lub kuratora adwokata Dra Hessla w Złoczowie. Sąd okręgowy 3968 Złoczów, 19. września 1924.

T. 24/24. Wdrożenie postępowania celem uznania za zmarłego. Michał Brylacz lat 38 rel. gr. kat. z Leniny wielkiej powołany w roku 1914 na wojnę dostał się do niewoli rosyjskiej i tam 1922 roku zmarł na tyfus, zachodzi domniemanie, że nie żyje. Na podstawie ustawy z 31 marca 1918. Nr. 128. wdrożono postępowanie celem uznania za zmarłego. Wydaje się wzywaniu aby udzielono Sądowi lub kuratorowi Szanserowi wiadomości o wymienionym. — Sąd na ponowną prośbę po dniu 1. lipca 1925. rozstrzygnie o uznaniu za zmarłego. Sąd okręgowy Oddział V. 3975 Samhor, dnia 18. lutego 1925.

T. IV. 6/25/1. Jan Soltes (Sołtys) urodzony w Łipszance na Spiszu 1881, żołnierz austriacki, zaginął na froncie rumuńskim 1916. Wdrażając postępowanie celem uznania go zmarłym. wzywa się o udzielenie o nim wiadomości. Po 6 miesiącach na ponowną prośbę wyda się orzeczenie. Sąd okręgowy Oddział IV. 3938 Nowy Sącz, 3. marca 1925.

L. cz. T. V. 14/25/3 Jan Sikora, urodzony 1872 w Matysówce powiat Rzeszów, przydzielony do 17. pułku piechoty obrony krajowej pełnił służę w Przemyślu, 1915 dostał się do niewoli rosyjskiej — zaginął. Wdrażając postępowanie celem uznania go za zmarłego wzywa się aby zawiadomiono Sąd o zaginionym. Sąd okręgowy 3954 Rzeszów, 6. kwietnia 1925.

L. cz. T. V. 15/25/3 Jan Uban, urodzony 1874 w Brzozie stadnickiej powiat Łańcut w sierpniu 1914. przydzielony do trenów dywizji na froncie rosyjskim walcząc zachorował we wrześniu 1914, zaginął. Wdrażając postępowanie celem uznania go za zmarłego wzywa się, aby zawiadomiono Sąd o zaginionym. Sąd okręgowy 3955 Rzeszów, 10. kwietnia 1925.

T. IV. 93/24/6. Michał Moskal z Białego Boru urodzony w Tuszyńcu 20. września 1888 zabrany w r. 1915 lub 1916 do niewoli rosyjskiej tamże zaginął. Wzywa się każdego o udzielenie Sądowi lub kuratorowi Drowi Flaschenowi adwokatowi w Tarnowie wiadomości o zaginionym. Michała Moskala wzywa się aby tutejszy Sąd uwiadomił o swem życiu do dnia 1. grudnia 1925. Sąd okręgowy 3939 Tarnów, 19. marca 1925.

T. 124/25. Paweł Majewicz urodzony 1. stycznia 1874 w Słowicypowiat Przemyślan zaginął od roku 1917 jako żołnierz austriacki na wojnie światowej. Wdrażając postępowanie celem uznania go za zmarłego, a małżeństwa z Katarzyną Prysadną zawartego za rozwiązanie wzywa się aby o zaginionym uwiadomiono Sąd lub kuratora adwokata Dra Hamermana w Złoczowie, którego ustanawia się obrońcą wzięcia małżeńskiego. Sąd okręgowy 3967 Złoczów, dnia 21. marca 1925.

Redaktor odp. STANISŁAW ZACHARIASIEWICZ. Należytość pocztowa opłacono rycz. Drukarnia Ski Akc. Wyd. pod zarz. J. Płockiego.